

conservatief?

Persoonlijke riedeltjes

Vijf jaar geleden startte in Gouda het Conservatief Café. Volgens oprichter Wilco Boender ontbrak het aan een 'fysiek ontmoetings- en debatcentrum voor conservatieven, voor mensen die de klassieke deugden en de traditie en beschaving uit Jeruzalem en Athene als onmisbaar fundament voor gezin, onderwijs en samenleving zien'. Na vijf jaar is het tijd om een piketpaaltje te slaan in de vorm van een boek. 'Laagdrempelig, voor iedereen die kennis wil maken met conservatief Nederland'. Het boek, *Net mensen – iedereen conservatief*, is een verzameling van interviews, essays en portretten geworden van elf bekende Nederlanders die geïnspireerd zijn door het conservatieve gedachtegoed. Die bonte stoet van mensen wordt voorafgegaan door een manifest van de Engelse conservatieve filosoof Roger Scruton. Scruton beschrijft tien principes die volgens hem het fundament vormen van een moderne (!) conservatieve politiek. Daarbij gaat het om zaken als de natiestaat, loyaliteit aan wetten (maar niet teveel wetten!), erfenis, rentmeesterschap, een stevige morele

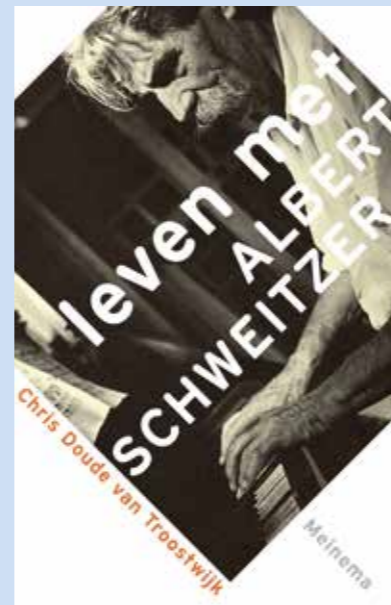
orde en de nationale gedachte. Vervolgens komt een bonte stoet van conservatieven aan het woord. De hoofdredacteur van Elsevier omarmt de monarchie. Rabbijn Lody van de Kamp pleit voor 'respect en ruimte'. CDA-Kamerlid Mona Keijzer is voor het homohuwelijk en zweert bij haar mannen (ega plus vijf zonen). Lilian Janse, de eerste vrouwelijke volksvertegenwoordiger voor de SGP uit Vlissingen, is voor een 'verantwoorde christelijke politiek'. Hans Wiegel is gewoon Hans Wiegel, zo blijkt uit wat knip- en plakwerk van oude krantenartikelen. SGP-Kamerlid Dijkgraaf ziet de conservatief als 'een SGP'er zonder Bijbel'. En zo zijn we aan het eind van het boek nog verder van huis. Doordat de samensteller geen duidelijke vraagstelling hanteert, verzandt het boek in persoonlijke riedeltjes waarin helaas de grote lijn ontbreekt. Wat bindt die conservatieven nu precies? Wat zijn de fundamenten van het conservatieve geloof van de Nederlandse conservatieven? Is er ruimte voor een conservatieve politieke partij? *Net mensen* blijft het antwoord op die vragen schuldig.

🌸🌸🌸
Riekelt Pasterkamp (red.), *Net mensen – iedereen conservatief*, uitgeverij BoekenCentrum, € 14,90

eerbied

Mystiek optimisme

Albert Schweitzer (1875-1965), was een denker met de handen. Dat schrijft theoloog en filosoof Chris Doude van Troostwijk in zijn boekje *Leven met Albert Schweitzer*. 'Eerbied voor het Leven' was het devies van Schweitzer. Niet alleen voor de mens, maar ook voor dier en plant. Maar hij begreep dat die eerbied niet altijd mogelijk was. Soms was relativeren noodzakelijk. Zo waren bijvoorbeeld dierproeven voor hem ethisch verantwoord als het ging om het ontwikkelen van nieuwe medicijnen en er geen andere

methode voorhanden was. Eerbied voor het leven betekende voor hem: handelen vanuit vertrouwen dat werken aan de wereld zin heeft, hoe klein die bijdrage soms ook is. Het boek is een pleidooi voor een mystiek optimisme. Elk hoofdstuk cirkelt om een bepaalde naam: Kant, Bach, Jezus – om er een paar te noemen – en is verbonden met een specifiek thema. In kort bestek geeft de auteur ons een interessante inkt in de denkwereld van de man die werkte in een uithoek van de wereld, maar desondanks in 1954 de Nobelprijs voor de Vrede ontving.

door Bart Smits

🌸🌸🌸🌸
Chris Doude van Troostwijk, *Leven met Albert Schweitzer*, uitgeverij BoekenCentrum, € 14,50

worsteling

Geloofsgesprekken geduid

God is niet te vangen is een lastig boek. Niet lastig te lezen, niet lastig te begrijpen... maar lastig recht te doen. Jan Offringa (predikant) en Evert van Baren (o.a. voorzitter van de kerkenraad van de Voorhof) interviewden dertien gemeenteleden van de Voorhof over hun geloofsontwikkeling. Die interviews kregen

vervolgens een thema mee. Bijvoorbeeld 'God grijpt niet in', 'Het verstand kent z'n grenzen', of 'Wonderen of verwondering'. Het zijn persoonlijke verhalen, uit het leven gegrepen. Worstelingen, kantelpunten, groei, ontwikkeling. Het is net alsof je je zomaar in een belijdenisgroep bevindt, waar wildvreemden hun ziel en zaligheid voor je op tafel uitspreiden. Intiem. Kostbaar. Ontroerend. De moeite waard. Tegelijkertijd volgt na ieder 'interview' een antwoord van dominee Offringa, waarin hij het verhaal van het gemeentelid inbedt in de moderne theologie. Tenminste, dat is het idee. Maar eigenlijk klinkt het als: 'Tja, je gelooft nu wel niet langer wat er in de catechismus staat, maar heel erg is dat misschien niet, want kijk nu! Er zijn andere, geleerde, mensen die ook zoiets beweren!' Het is ongetwijfeld goed bedoeld (het boek is geschreven als handreiking bij gesprekskringen), maar *c'est le ton qui fait la musique*. Opvallend genoeg is de toon van Offringa in zijn eigen interview te vergelijken met die van de anderen. Een verschil tussen de mens en de dominee misschien? Lastig dus. De ene helft van het boek is goed te lezen, ontroerend en intiem. De andere helft levert in ieder

geval een schat aan verwijzingen op, voor wie daar prijs op stelt. De worsteling zal bij het lezerspubliek van *Doopsgezind NL* anders liggen. De gesprekken zouden ook (juist!) bij ons gevoerd mogen worden. Dan wordt het echt interessant.

door Wieteke van der Molen

🌸🌸🌸
Jan Offringa en Evert van Baren (red.), *God is niet te vangen. Onorthodoxe gesprekken over veranderend geloof*, uitgeverij Skandalon, € 16,50

zomertips

Hotelleven

De Oostenrijks-Joodse schrijver Joseph Roth (1894-1939) leefde in de periode tussen de twee wereldoorlogen 'uit zijn koffers'. Aanvankelijk reisde hij veel voor zijn werk als journalist, later wilde hij alleen nog in en vanuit hotels leven. 'Ik ben een vreemde in deze stad en daarom voel ik mij hier zo thuis'. De zwerftochten leveren niet alleen prachtige tijdsbeschrijvingen op, ook van het oprukkende fascisme, maar bovenal fraaie en humoristische beschrijvingen van hotelrituelen. De patron, de kelner, de portier, de kok, allemaal passeren ze de revue. 'Eenieder leeft tussen aankomst en vertrek'.

Tenzij anders vermeld, zijn de bijdragen op deze pagina's van de hand van Martin Maassen, martin.maassen@doopsgezind.nl

De ongewortelde rusteloosheid van Joseph Roth bracht ons een uitmuntend literair pareltje!

🌸🌸🌸🌸
Joseph Roth, *Hotelmens*, uitgeverij Bas Lubberhuizen, € 14,95

Kostelijk

De Indiase keuken is een lustoord voor vegetariërs. Er is geen keuken waarin zoveel en zo lekker vegetarisch gekookt wordt. Pushpesh Pant schreef er een kostelijk en zeer uitgebreid boek over met meer dan duizend recepten (waarvan ook de nodige met vis en vlees)! Voordat je het lusthof betreedt, beschrijft Pant de regionale keukens van dit grote land waarin eten en koken net zo belangrijk zijn als kunst en literatuur. Van daal tot lassies en van curry's tot samosa's. Benut de zomerperiode om de kruidenvoorraad aan te vullen met dit monument voor de Indiase keuken!

🌸🌸🌸🌸
Pushpesh Pant, *India kookboek*, uitgeverij Van Dishoeck, € 39,99

🌸 De zonnetjes bij de besproken boeken en bladen geven de waardering van de recensent weer. Die kan uiteenlopen van één zonnetje (niet best) tot vijf (mag op uw nachtkastje niet ontbreken).